

Markasta Euroon Työeläkejärjestelmässä

*Irmeli Otava-Keskinen,
Eläke-Varma*

Jos EMU toteutuu aikataulun mukaisesti, alkaa asteittainen siirtymäkausi yhteiseen rahaan, euroon vuonna 1999 ja kestää vuoden 2001 loppuun asti. Tänä aikana euroa voi käyttää vain tilivaluuttana, koska käteinen euroraha otetaan käyttöön vasta siirtymäkauden lopussa. Siirtymäkauden jälkeen on enintään kuuden kuukauden mittainen setelistön vaihtokausi, jolloin euro ja markka ovat kummatkin käytössä.

Vaikka päätös Suomen siirtymisestä euroon tehdään vasta vuoden 1998 keväällä, on kansallista siirtymäsuunnitelmaa valmisteltu jo vuodesta 1996 asti. Siirtymäsuunnitelma sisältää eri alojen käytännön toimenpiteitä euroon siirtymisessä. Kansallinen siirtymäsuunnitelma löytyy internet-osoitteesta:
<http://www.vn.fi/vm/suomi/emuproj/kansiirt.htm>.

Työeläkejärjestelmän euroon siirtyminen vaihtelee toiminnoittain. Koska euroa voidaan käyttää siirtymä kautena vain tilirahana, eläkkeet maksetaan tuona aikana vain markkoissa. Eläke

voidaan eläkkeensaajan niin halutessa maksaa myös eurotilille ja pankki muuttaa eläkkeen euroiksi. Toisaalta on myös suunniteltu vuoden 1963 rahauudistuksen kokemusten perusteella, että eläkeläisille on pitkään euron voimaantulon jälkeen ilmoitettava eläkkeen määrä vertailun vuoksi myös markkoina.

Yritykset voivat siirtymäkaudella maksaa vakuutusmaksunsa euroissa, mutta vakuutusmaksuveloitukset ja -laskelmat lähetetään pääsääntöisesti markkoissa. Vakuutusyhtiöiden sijointustoiminta siirtyy euroon samaan aikaan kuin raha- ja pääomamarkkinat muutenkin eli siirtymäkauden alussa.

Yritykset ilmoittavat vuosittain eläkekertymän ja vakuutusmaksun määräämistä varten työntekijöistään mm. Palkkatiedot. Koska palkat maksetaan pääasiassa markkoissa, arvioidaan ilmoitusten siirtymäkaudella pääsääntöisesti tapahtuvan markkoissa, mutta myös euroilmoitusten vastaanottoon on varauduttava.

Euroon siirtyminen merkitsee eläkeyhtiöille erittäin suurta atk-järjestelmien muutostarvetta, koska eläkejärjestelmät sisältä-

vät muiden toimialojen atk-järjestelmiin nähden poikkeuksellisen paljon erilaista markkatietoa mm. palkka- ja eläkehistoriatietoja.

Koska työeläkejärjestelmässä suurelta osin siirrytään euron käyttöön vasta siirtymäkauden lopussa, voidaan vielä vuonna 1998 keskittyä pääsääntöisesti toteuttamaan vuoteen 2000 liittyviä atk-muutoksia. Kuitenkin siirtymäkaudella tehtävien järjestelmämuutosten kartoitus toiminnoittain on aloitettu jo vuoden 1997 syksyllä.

Eläkevakuutuksen massiiviset järjestelmät toimivat siirtymäkauden ajan markkoissa ja ulkoisiin liittymiin ja tulosteosuuksiin lisätään tarvittavat markka-euromuuntimet.

Siirtymäkauden loppuun ajoitetaan suuri ohjelmistojen ja tietokantojen muunnos euroiksi. Tällöin muunnetaan euromääräisiksi mm. työsuhteisiin liittyvät palkka- ja eläkekattumatiedot aina 1960-luvulta lähtien

*Irmeli Otava-Keskinen,
00044 ELÄKE-VARMA*